

Kommunpolitiskt program 2026–2030

Antaget av medlemsmötet 2026-01-24

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
1. Vår gröna vision om Järfälla.....	3
Järfälla - en grön, trygg, levande och hållbar framtidskommun.....	3
2. En klimat- och miljösmart framtid för Järfälla - tillsammans skapar vi förändring....	4
3. Järfälla växer hållbart - för människor, klimatet och framtiden.....	7
Miljöpartiets syn på dagvatten i Järfälla.....	11
Järfälla som en professionell, hållbar och ansvarsfull samhällsbyggare.....	11
Hållbar lokalplanering - framförhållning för framtidens behov.....	12
Hållbar uppföljning av infrastrukturprojekt.....	12
4. Ett levande Järfälla - där kultur och engagemang bär samhället.....	13
5. Barnens Järfälla - en kommun att växa i.....	15
Järfällas skolor - hållbara, jämlika och fyllda av framtidstro.....	16
Stöd för barn med NPF - en skola där alla kan lyckas.....	19
6. Ett värdigt liv hela vägen - Miljöpartiets vision för en bra ålderdom i Järfälla.....	19
7. Jämlikt och jämställt arbetsliv i Järfälla.....	21
En attraktiv arbetsgivare med medarbetarna i fokus.....	22
8. Ett öppet Järfälla - där alla har en röst och en plats.....	22
Rätt till stöd enligt LSS - en självklarhet i Järfälla.....	24
9. Trygghet på riktigt - en grön beredskap för Järfälla.....	25
Ett levande näringsliv för en hållbar framtid.....	26

Inledning

Miljöpartiet i Järfälla är en del av en global grön rörelse som bygger på hopp, solidaritet och respekt för planetens gränser. Vi ser en framtid där alla människor kan leva goda liv – utan att det sker på bekostnad av andra, eller av kommande generationers möjligheter.

Vi vill bygga ett samhälle där vi lever i balans med naturen, där vi tar ansvar tillsammans och där ingen lämnas utanför. Det hållbara samhället handlar inte bara om teknik och systemförändringar, utan också om människors inre hållbarhet, känslan av delaktighet, trygghet, och sammanhang. Ett samhälle där människor mår bra, känner tillit och kan påverka sin vardag får också kraft att ställa om.

Vi är en röst för framtiden, för naturen, och för dem som själva inte har möjlighet att göra sina röster hörda. Denna solidaritet genomsyrar vår politik – i omtanken om människor, i skyddet av vår gemensamma miljö och i vårt arbete för rättvisa mellan generationer. Det är så vi formar ett hållbart, medmänskligt och levande Järfälla.

Våra tre solidariteter som genomsyrar vår politik:

- solidaritet med djur, natur och ekosystemen,
- solidaritet med kommande generationer,
- solidaritet med världens alla människor.

1. Vår gröna vision om Järfälla

Järfälla – en grön, trygg, levande och hållbar framtidskommun

Järfälla visar vägen mot en hållbar framtid. Här har vi valt att leva inom planetens gränser och vi gör det med stolthet. Vi vet att klimatkrisen är vår tids största utmaning, men vi vet också att lösningarna finns här och nu, om vi vågar tänka nytt och agera tillsammans.

I Järfälla är naturen inte ett tillägg – det är själva grunden. Gröna stråk, ängar, skogar och levande sjöar, vattendrag genomsyrar kommunen. De renar luften, ger svalka, tar hand om regnvatten och skapar trygghet vid skyfall. Den biologiska mångfalden är en självklar prioritet: fler bin, fler fåglar, fler vilda växter – för vår och kommande generationers överlevnad.

Vi har ställt om till lokal, förnybar energi och klimatsmart matproduktion. Taken är gröna, solceller är standard och våra gemensamma ytor är odlade, blommande och öppna för alla. Regnvatten tas om hand och återanvänds, och varje droppe räknas i vårt cirkulära system.

Bostäderna i Järfälla är byggda för människor, inte för spekulation. Här finns hem för unga, äldre, barnfamiljer och ensamstående. Husen är klimatsmarta och resurseffektiva, byggda med återbruk och med fokus på låga driftkostnader för att minska både klimatavtryck och hushållens utgifter. Allt planeras med gång-, cykel- och kollektivtrafik i första rummet.

Ett hållbart samhälle bygger inte bara på teknik och struktur, utan också på människors välmående och känsla av sammanhang i sina liv. Vi investerar i gemenskapen. Mötesplatser för kultur, idrott, demokrati och delande av resurser finns nära. Vi vet att social hållbarhet och ekologisk hållbarhet hänger ihop. Trygghet byggs både i grannskapet, med vänner och i samspelet med naturen. Järfälla är en plats där framtiden redan börjat och där människor trivs, växer och vill stanna kvar.

Vår kommun är beviset på att ett gott liv inte kräver att vi förbrukar mer än vad jorden tål. Vi är beredda att fortsätta driva på, att visa mod och att inspirera andra kommuner att följa efter. Klimatomställningen är inte en börda – den är vår största möjlighet. Och här, i Järfälla, har vi redan börjat.

För att uppnå denna vision får du gärna läsa vidare.

2. En klimat- och miljösmart framtid för Järfälla – tillsammans skapar vi förändring

Järfälla står redo att ta ledningen i klimatomställningen. Vi ser inte bara utmaningarna och vi ser möjligheterna. Genom kloka val och gemensam vilja bygger vi ett samhälle som både skyddar vår planet, vår kommun och förbättrar människors liv.

Vi har kraften att skapa en framtid där temperaturen hålls inom trygga gränser. Varje steg vi tar mot minskade utsläpp gör skillnad, det betyder färre översvämningar, mindre extremvärme och en natur som fortsätter att blomstra. Det är en framtid där vi tryggt kan lämna över jorden till nästa generation.

Järfälla satsar på smart teknik, hållbara transporter, grön energi och en livsstil där vi konsumerar klokare. Vi skapar förutsättningar för att det hållbara valet också ska vara det enkla med god politisk ledning, innovation, företagande och ett starkt lokalt engagemang.

Alla bidrar på sitt sätt – oavsett om det handlar om att välja eldrivet, äta mer växtbaserat, dela resurser eller leva närmare naturen. Tillsammans formar vi ett samhälle där klimatansvar går hand i hand med livskvalitet, trygghet och framtidstro.

Vi tror på ett Järfälla där klimatsmart också betyder mer livsglädje, bättre hälsa och starkare gemenskap. Ett samhälle som är rustat för framtiden och där framtiden ser ljus ut.

För att vi som kommun ska nå klimatmålen till 2030 vill vi:

- Ta reda på om det finns platser i kommunen med så dålig luft att det behövs åtgärder, som förbud mot dubbdäck eller miljözoner.
- Säkerställa att skolor inte placeras där luften är dålig.
- Säkerställa att ekologisk kompensation sker när mark med höga naturvärden tas i anspråk. När kommunen byggs ut ska mark med höga naturvärden alltid skyddas. Skadelindringshierarkin ska följas, det vill säga att skador i första hand ska undvikas, i andra hand minimeras och avhjälpas på plats, och om inget annat är möjligt i sista hand kompenseras.

- Utveckla kommunens inköpsrutiner för att minska klimatpåverkan från varor och tjänster vi köper in och Sätta offensiva hållbarhetsmål för kommunens inköp
- Bevaka Mälarens utveckling och säkerställa en plan för framtidens dricksvattenförsörjning.
- Vi vill ha hundra procent förnybar energi
- Värna om målet om territoriell klimatneutralitet inte senare än 2030.
- Stoppa kommunala investeringar i exempelvis fossila företag, eller företag som ägnar sig åt vapenförsäljning till aktörer som bryter mot mänskliga rättigheter.
- Säkerställa att Järfällas styrdokument hålls aktuella så att de är i linje med Sveriges internationella åtaganden i klimatfrågan.
- Gå från plan till handling och avsätta resurser för att genomföra miljöplanen och klimat- och energiplanen.
- Rusta hela kommunorganisationen för att leva upp till våra klimatmål med medborgarperspektivet i fokus.
- Utveckla arbetet mot målet om klimatneutralitet för konsumtionsbaserade utsläpp till 2045 med tydliga åtgärder.
- Utveckla kommunens processer så att förslag till beslut granskas utifrån klimat- och miljöpåverkan innan de fattas.
- Ställa krav på att nybyggnation bidrar till kommunens miljö- och klimatmål - och följ upp i tid för att se att de hålls.
- Minska transporter av massor från byggprojekt i kommunen genom mer återbruk och förbättrad samverkan mellan byggaktörer, kommunen och regionen.
- Minimera klimatpåverkan från tjänsteresor inom kommunorganisationen. Flyg ska endast användas i undantagsfall.
- Underlätta för etableringen av bil- och cykelpooler. Byt ut kommunens tjänstebilar mot elbilpool som även kommunens invånare kan använda.
- Se till att det är lätt för invånare, organisationer och andra aktörer att följa utvecklingen mot våra miljömål med till exempel miljöbarometern.
- Stödja bygg- och anläggningssektorns arbete mot en klimatneutral värdekedja, i samverkan med staten, andra kommuner och branschen själv.
- Minska matens klimatpåverkan i kommunens verksamheter och se till att maten är etiskt producerad. Öka andelen ekologisk, närodlat och lokalt tillagad mat.
- Följ upp kommunens mål för minskat matsvinn och jobba för att höja ambitionsnivån
- Förse alla kommunala byggnader med lämpliga tak med solceller och sätta mål för att bygga ut solceller i kommunen i stort
- Öka takten i energieffektiviseringen i kommunen. Gör det enkelt för invånare att spara energi och pengar genom utökad energirådgivning.
- Främja en fossilfri kommunorganisation och en fordonsflotta som är fri från fossila bränslen och palmoljerester.
- Avskaffa användningen av plast som är baserad på fossil råvara i kommunens verksamhet.
- Skyndsamt verkställa klimatanpassningsplanen för att rusta Järfällas beredskap för exempelvis värmeböljor och översvämningar, och skydd av infrastruktur.
- Bygga ut och rusta upp cykelnätet med pendlingsstråk anpassade för cykling i olika hastigheter, tydligt avgränsade från gående.

- Särskilt prioritera vinterskötsel av gång- och cykelinfrastruktur före bilvägar, för att motverka halkskador samt underlätta för året runt-cykling.
- Driv på för samordnade mobilitetstjänster mellan kommuner, till exempel gemensamma lånecykelsystem.
- Bygga ut och rusta upp olika former av trygg cykelparkering vid kollektivtrafikstationer, arbetsplatser och skolor. Uppmuntra etableringen av cykelrum.
- Underlätta för utbyggnad av laddningspunkter och klimatsmarta bränslen för privata fordon och följa Eu-direktiven från boverket .
- Ersätta parkeringstal med mobilitetstal och främja så kallade mobilitetshus (med laddstolpar, cykelparkering etc.), bilpooler, digitalisering och andra mobilitetstjänster
- Ta ett samlat grepp för en fossilfri godstrafik i samverkan med näringslivet och andra kommuner.
- Säkerställa att mobilitetstjänster som elsparkcyklar styrs upp med ordningsföreskrifter, krav på tillstånd, åtgärder för att straffa felparkering, etc.
- Genomföra Järfällas vattenplan, rena dagvattnet, rena Bällstaån så att den når en god kemisk och ekologisk status.
- Stärka insatser för att hålla Mälarens vatten rent, exempelvis genom att göra hårda ytor genomsläppliga i avrinningsområden.
- Förbättra insamlingen av skrymmande och farligt avfall så att det inte krävs en bilresa för att återvinna, exempelvis genom utveckling av de mobila insamlingsstationerna.
- Byta ut till giftfria material på förskolegårdar, skolgårdar och lekplatser. Förstärka tillsynsarbetet för en giftfri vardag.
- Öka takten i sanering av förorenad mark, med fokus på områden där barn och unga vistas.
- Bevaka utsläpp av läkemedelsrester och undersöka metoder för att minimera sådana.
- Minimera användning och spridning av mikroplast. Plastmaterial på offentliga platser som parker och lekplatser ska undvikas och konstgräsplaner måste utrustas så att mikroplast inte kan spridas vidare. Utvecklingen av nya material måste prioriteras.
- Uppdatera kemikalieplanen och utfasningslistan och tydliggöra uppföljningen med fokus på att skydda barn från giftiga ämnen.
- Stärka arbetet med giftfri upphandling och det mellankommunala samarbetet för en giftfri vardag.
- Undvika farliga ämnen i bygg- och anläggningsarbete, såväl kommunens eget som vid nybyggnation och masshantering .
- Stärka de biologiska spridningssambanden både på mark och i vatten. Utreda möjligheten att minska barriäreffekterna av exempelvis E18, Rotebroleden och Mälarbanan.
- Genom dialog och samverkan stärka bostadsrättsföreningar i deras arbete med att minska energiförbrukning, jobba med innovativa mobilitetslösningar, eller på andra sätt bidra till kommunens miljö- och klimatarbete.

- Utöka kommunens rådgivningstjänster till järfällabor, bostadsrättsföreningar och företag till att även omfatta miljö- och hållbarhetsfrågor.
- Utredda behovet av trängselskatter på E18 efter att Förbifartens öppnas.
- Säkra att försiktighetsprincipen ska råda vid bedömning av misstänkta miljö- och hälsofarliga produkter.
- Stoppa klimatskadliga byggprojekt och andra investeringar – alla kommunala projekt ska granskas så att projekt som ökar våra utsläpp över sin livscykel kan stoppas eller anpassas.
- Följa utvecklingen med energilagring och bidra till innovationer inom området.
- Motverka etableringen av invasiva arter i kommunen.
- Stärka och utveckla samarbeten som Viable Cities och Klimatkommunerna så att kommuner, regioner och staten jobbar effektivt och innovativt tillsammans i klimatarbetet.

3. Järfälla växer hållbart – för människor, klimatet och framtiden

När Järfälla växer har vi en unik chans att bygga ett samhälle som är både klimatsmart och mänskligt. En kommun där framtidens behov vägs samman med dagens och där vi visar att hållbar utveckling är möjlig när vi planerar med omtanke. Ett samhälle där människor lever goda liv, mår bra och känner sammanhang i sin vardag.

Vi vill bygga med hjärta för både klimat och människor. Trä blir ett naturligt val, ett vackert, förnybart material som gör gott för både miljön och människors hälsa. Genom att ge plats för små och medelstora byggföretag skapar vi mångfald i både arkitektur och aktörer. Resultatet: levande stadsdelar med variation i färg, form och uttryck.

Vi bygger där det är smart att bygga, nära kollektivtrafik, på redan hårdgjord mark, vid befintliga vägar. Grönområden och äldre villaområden bevaras och förtätas varsamt. Vi vill ställa om från bilnorm till gång-, cykel- och kollektivtrafik som utgångspunkt. Barkarbystaden/ Veddesta är ett exempel på hur vi ser en mer stadsmässig framtid, där människor ska kunna röra sig tryggt, fritt och klimatsmart.

Genom att bygga blandat – hyresrätter, bostadsrätter, småhus och gärna kollektivhus, främjar vi integrationen och ökar valfriheten. Alla ska kunna hitta sitt hem i Järfälla.

Vi vill också ta vara på det bästa med vår kommun: närheten till naturen och Mälaren. Här finns fantastiska möjligheter till återhämtning, rörelse och friluftsliv – något vi vill utveckla vidare. Järfälla ska bli en grön friluftsddestination där både människor och natur mår bra.

Vi skapar bättre kopplingar mellan naturområden, bostäder och centrum. Det gör det lättare att gå och cykla och för växter och djur att sprida sig. Naturen ska vara tillgänglig för alla, även för personer med funktionsnedsättning. Samtidigt vill vi skydda värdefull natur för framtiden genom nya naturreservat och starkare skydd.

I Miljöpartiets Järfälla växer inte bara en kommun – här växer en hållbar framtid fram. En plats där människor, klimat och natur får växa tillsammans.

För att nå detta vill vi:

- Kommunen ska förenkla regler och ordna infrastruktur för foodtrucks och torghandel, så att fler kan starta och driva småskaliga verksamheter.
- Använda stadsutvecklingen för att överbrygga barriärer och främja integration och skapa en sammanhållen kommun där människor ges möjlighet att bo kvar i sitt bostadsområde när livet förändras.
- Verka för en grönare stadsmiljö som är bättre rustat mot värmeböljor och översvämningar genom att skärpa och verkställa målen om ökad krontäckningsgrad.
- Skapa en kommun där Järfällas ungdomar kan och vill bo kvar efter studenten. Säkerställa att våra unga vuxna kan snabbare få förstahandskontrakt till mindre lägenheter i flera delar av kommunen.
- Satsa på mer service i alla kommundelar med plats för möten mellan människor, spontanidrott, parker, lokaler för kultur, skolor, butiker och restauranger
- Bygga med blandade upplåtelseformer i varierande storlekar på gång- och cykelavstånd från kollektivtrafiken.
- Rusta upp allmännyttans bostäder och utemiljöer med hög miljöprofil och rimliga hyror.
- Verka för en ringlinje för buss som går i alla kommunens delar.
- Reservera en del av allmännyttans bostäder till de som verkligen behöver bostad, t ex våldsutsatta, barnfamiljer och unga vuxna, och sätt upp regler för förturer.
- Se till att Järfällahus inte ställer orimliga krav på hyresgäster vad gäller inkomster samt att bidrag kan räknas som inkomst.
- Bygg studentbostäder, bostadsrätter och ägarlägenheter i områden med många hyresrätter, samt bygg hyresrätter i områden där sådana är en bristvara idag.
- Ge bättre förutsättningar för små och medelstora byggföretag att bygga i Järfälla.
- Öka mångfalden i byggandet genom skapa möjligheter att dela upplåtelseform inom ett kvarter, ha fler arkitekter per kvarter eller genom att fördela tomter med mindre bygggrätter än ett kvarter.
- Underlätta för kollektivhus och byggemskaper där människor går samman för att planera, bygga och bo i ett hus som utformas efter deras egna idéer om sitt boende, inte minst trygghetsboende för äldre.
- Planera för en levande kommun med stadslivsstråk nära kollektivtrafiken med exempelvis lokaler i gatuplanet, sittmöjligheter, plats för uteserveringar, torg och parker längs vägen.
- Planera för en arkitektur av hög kvalitet med variation i färg och form och tydliga gränser mellan offentligt och privat.
- Utöka arbetet med sommargångator och pop up-parker i olika delar av kommunen.
- Bygg ut och förbättra kommunens gångvägar och höj kvaliteten på skötseln.
- Stadsutvecklingen i Jakobsberg ska bygga en jämlik och levande stad där människor kan bo kvar genom livets alla skeden.
- I Jakobsberg vill vi främja integrationen, bygga blandade bostadsområden och skapa trygga offentliga och hållbara miljöer med god service och kollektivtrafik.

Utvecklingen ska ske i dialog med invånarna så att Jakobsberg formas av dem som faktiskt bor här.

- Öka säkerheten för oskyddade trafikanter med hastighetsdämpande åtgärder, övergångsställen, bilfria zoner och cykelgator.
- Genomföra en översyn av trafiksäkerheten vid våra busshållplatser, särskilt vid pendeltåg- och tunnelbanestationerna samt barnens skolvägar.
- Öka tillgängligheten för personer med funktionsvariation i utemiljöer och gångstråk
- Införa parkeringsavgifter i hela kommunen och avsätta intäkterna till att utveckla våra lokala kommundelscentra.
- Börja planera för att Barkarby handelsplats ska få en mer stadsmässig karaktär med kollektivtrafik, gång och cykel som utgångspunkt. I väntan på den utvecklingen, satsa hårt på framkomlighet för gående och cyklar i området.
- Förbättra framkomligheten för cyklister och gångtrafikanter vid byggavstängningar.
- Däcka över trafikleder där så är möjligt när Järfälla byggs ut.
- Satsa på en större "stadspark" med hög kvalitet och tillgänglighet i varje kommundel.
- Anlägg minst en fickpark i varje kommundelscentrum, en plats där du kan komma bort från stressen en stund med sittplatser, blomsterprakt och till exempel en fontän.
- Anlägg gångstråk och övergångsställen som ökar tillgängligheten till parker och naturområden och knyter ihop dem med kommundelscentrum och bostäder.
- Stärk skötsel och ekosystemtjänster i kommunens parker och grönområden, nyttor som naturen ger oss i form av att ta hand om stora regnmängder, dämpa buller, rena luft, bidra med svalka och bidra till folkhälsa och välmående.
- Utveckla trafikleder till boulevarder med bostäder, stadsliv och en trygg miljö för alla sorts trafikanter, till att börja med den delen av Viksjöleden som går genom centrala Jakobsberg.
- Förbättra skötseln på skolgårdar och äldreboendens gårdar, och ge förutsättningar för verksamheterna att odla själva.
- Öppna upp för boende att ha kolonilotter och odling på allmän mark.
- Skydda områden med höga natur-, kulturmiljö och friluftsvärden, till exempel Ängsjö.
- Öka den biologiska mångfalden i kommunen, med restaurerade ängsmarker, sammanhängande skogar och växter som gynnar våra pollinerare.
- Stärka Järfällabornas tillgång till natur- och kulturlandskapet och utveckla Järfälla som friluftsddestination genom att arbeta enligt Järfällas strategi för friluftslivet och marknadsföra kommunens naturområden.
- Stärka föreningslivets verksamheter som hjälper fler att hitta ut i naturen.
- Öka den biologiska mångfalden och rekreativsvärdet i kommunens naturreservat och grönområden.
- Alla byggnader och planområden ska genomsyras av klimathänsyn och ekologisk hållbarhet.
- Återskapa ängar och våtmarker och värna äldre ek- och tallmiljöer, värdefulla lövträd och stränder.

- Verka för att häradsallmännings skogar vid Ängsjö sköts med hänsyn till natur- och friluftsvärden och inte efter vinstintresse.
- Verka för att gocartbanan vid Ängsjö flyttas till en annan plats i länet och att området återbeskogas i syfte att stärka den gröna Järvakilen
- Stärk Järvakilen och Görvaln-kilen i samverkan med aktörer och grannkommuner.
- Förbättra djurs och människors tillgänglighet till naturen genom att anlägga ekodukter, vilttunnlar och liknande.
- Öka andelen flerbostadshus som byggs med trästomme.
- Ett trygghetsboende i varje kommundel
- Planera centrummiljön och "stadsrummet" så att alla oavsett funktionsvariation kan ta sig fram, njuta av naturen och delta i stadslivet.
- Värna Järfällahus bostadsbestånd. Järfällahus ska vara ett starkt bolag som kan fylla sin roll som en socialt ansvarstagande motor i kommunen. Några större utförsäljningar ska därför inte göras
- Stödja ett hållbart båtliv. Vi vill uppmuntra fler att ta del av det som sjön ger, och säkerställa att miljön inte drabbas negativt.
- Öka antalet rekreationsområden och göra dem mer tillgängliga. Elljusspår och preparerade skidspår är viktiga för att förenkla motion.
- Minimera ljusföroreningar. Mörker är också viktigt, särskilt för nattlevande djur, men också för människors hälsa. Man ska också kunna se stjärnorna i Järfälla.
- Verka för odling på kommunägd mark ska vara ekologisk.
- Bygga ett samhälle där alla järfällabor har så mycket service som möjligt inom gång- och cykelavstånd, med starka, levande centrum.
- Omvandla parkeringsytor till levande stadsmiljöer med grönska.
- Bygg på redan använd mark i kollektivtrafiknära lägen och bevara så mycket natur som möjligt vid förtätning.
- Anlägg naturlekplatser i naturreservat där det är möjligt.
- Planera boende enligt SUNT-konceptet, studenter, unga, nyanlända tillsammans.
- Erbjud fler parkeringsplatser för rörelsehindrade för att underlätta för funktionshindrade bilberoende personer som bor långt från buss och tåg att förflytta sig.
- Uppmuntra till formella och informella mötesplatser mellan människor där tid finns för dialogsamtal om aktuella livsfrågor och värderingar. Syftet är att stärka individens egen potential och behov av utveckling i frihet, solidaritet och jämställdhet.
- Ställa hållbarhetskrav i upphandlingar och markanvisningar efter dialog med marknaden och följa upp de ställda kraven
- Göra innovationsvänliga upphandlingar som eftersträvar giftfria, avfallssnåla och cirkulära produkter, tjänster och affärsmodeller.
- Uppmuntra forum där lokalproducerade matvaror kan säljas direkt från producent till konsument.
- Återanvända byggmaterial vid byggnation. Jobba för att utforma nybyggnation på ett sätt så att det är lätt att plocka isär och återanvända byggmaterial i framtiden.
- Järfälla kommun ska vara ledande i arbetet med återanvändning och återvinning vid planering av nya stadsdelar alternativt verka för att Järfälla får kvarternära mini-återvinningscentraler i varje kommundel.

- Höja ambitionerna och frekvensen med pop up-återbruk och mobila återvinningscentraler.

Miljöpartiets syn på dagvatten i Järfälla

Vattnet är en del av ett levande landskap. Genom att låta vattnet synas så skapas en trevligare miljö, och bidrar till renare vattendrag och boendemiljö. Undvikande av hårdgjorda ytor håller den lokala grundvattennivån stabil och minskar risken för skador på hus, och bidrar till minskad risk för översvämningar. Med mindre dammar nära högtrafikerade områden eller odlingsmark som hålls efter minskar övergödning och spridning av miljögifter.

Därför tycker vi:

- **Mer natur – mindre rör:** Bygg fler öppna diken, dammar och gröna ytor i t.ex. Barkarbystaden och Jakobsberg, att dagvatten ska hanteras så nära källan som möjligt och öppna dagvattenlösningar ska övervägas i första hand.
- **Skydda Mälaren:** Rena dagvatten innan det släpps ut och minska föroreningar från vägar och byggområden.
- **Stoppa översvämningar:** Planera in gröna ytor som kan ta emot skyfall, särskilt vid Bällstaån och i nya bostadsområden samt genom utbyggnad av dagvattentankar under gatumark i svackor, som gjorts t ex på Bodaängsvägen.
- **Grönare byggande:** Minska asfalt och satsa på gröna tak, regnbäddar och genomsläppliga material i nya projekt.
- **Engagera invånarna:** Uppmuntra regntunnor och gröna lösningar i trädgårdar i småhus och bostadsrättsföreningar.
- **Skydda natur och djurliv:** Bevara våtmarker och vattenmiljöer som viktiga delar av både rening och biologisk mångfald.

Järfälla som en professionell, hållbar och ansvarsfull samhällsbyggare

En aktiv uppföljning av byggarbetsmiljöfrågorna är avgörande för att skydda liv och hälsa, men också för att motverka oseriösa aktörer som bryter mot lagar och skadar förtroendet för byggsektorn. Genom att följa upp kommunens rutiner regelbundet och säkerställa att ansvaret är tydligt i varje projekt kan kommunen bidra till en rättvis, trygg och hållbar byggmarknad.

Vi vill därför att kommunen:

- Har en plan för uppföljning av byggarbetsmiljöarbetet i kommunens samhällsbyggnadsprojekt
- Säkerställer att alla berörda tjänstepersoner och projektledare har aktuell kunskap genom en gemensam utbildningsplan.
- Inför en årlig uppföljning till kommunfullmäktige av hur byggarbetsmiljöarbetet efterlevs i kommunens egna entreprenader.
- Utvecklar en struktur för kravställning, dialog och uppföljning gentemot privata byggherrar i kommunen.

Hållbar lokalplanering – framförhållning för framtidens behov

Järfälla planerar långsiktigt och hållbart för sina kommunala lokaler. Skolor, förskolor, äldreboenden, idrottsanläggningar och kulturhus är grunden i det gemensamma samhället och de måste planeras med både ekonomi, funktion och hållbarhet i fokus.

Kommunen behöver en samordnad och långsiktig lokalplanering som ger framförhållning inför renoveringar, nybyggnationer och ersättningslokaler. En sådan planering gör att kommunen kan agera i tid med goda underlag, hållbara investeringar och mindre stress för verksamheter, elever, brukare och personal.

Genom att planera utifrån lokalernas livslängd och användningsbehov kan kommunen undvika akuta lösningar som blir dyra och klimatbelastande. När renoveringar och nybyggnationer planeras i god tid finns möjlighet att:

- Säkerställa att verksamheter kan fortsätta utan onödiga störningar, till exempel genom väl planerade elev- och verksamhetsflyttar.
- Göra kostnadseffektiva investeringar som minskar driftkostnader och klimatpåverkan över tid.
- Utforma lokaler som är flexibla och energieffektiva, och som kan anpassas till framtida behov.
- Säkerställa att materialval, energisystem och återbruk stödjer kommunens klimatmål.

Vi vill att kommunen:

- Tar fram en strategisk lokalplan som omfattar hela kommunens verksamheter, med tydlig prioritering och tidsplan för renovering och ersättning av lokaler.
- Säkerställer att lokalplaneringen integreras i kommunens ekonomiska planering och hållbarhetsmål.
- Inför regelbunden uppföljning och rapportering till kommunstyrelsen om status, behov och planerade åtgärder för kommunens lokaler.

Långsiktig lokalplanering handlar om att ta ansvar för ekonomin, för klimatet och för människorna som varje dag använder kommunens byggnader.

Hållbar uppföljning av infrastrukturprojekt

Järfälla ska vara en kommun som planerar och bygger med långsiktighet, transparens och hållbarhet som ledstjärnor. Stora investeringar i infrastruktur påverkar både klimat, ekonomi och människors vardag under lång tid framöver. Därför behöver kommunen säkerställa att alla projekt styrs och följs upp på ett sätt som minimerar risker och maximerar samhällsnytta.

För att nå dit krävs en tydlig och systematisk uppföljning genom hela projektets livscykel dvs från planering till genomförande och drift. Vi vill att infrastrukturprojekt i Järfälla ska präglas av:

- Projektering utifrån en beslutad och spårbar kravbild, där ändringar och avsteg sker enligt tydliga rutiner och dokumenteras öppet.

- Successiva kalkyler med osäkerhetsanalyser, så att risker och kostnader kan hanteras i tid och på ett ansvarsfullt sätt.
- Tydlig ekonomiuppföljning kopplad till faktisk framdrift, med redovisning mot en gemensam och beslutad kontoplan.
- Uppföljning av ändringar i genomförandeskedet, så att erfarenheter kan tas tillvara och bidra till lärande i kommande projekt.

En sådan struktur stärker både resurshushållningen och hållbarheten i kommunens investeringar. Den minskar risken för fördyringar, kortsiktiga beslut och dubbelarbete och gör det möjligt att följa upp hur projekten faktiskt bidrar till klimatmål, social nytta och ekonomiskt ansvarstagande.

Hållbar samhällsbyggnad handlar inte bara om vad vi bygger utan hur vi planerar, genomför och lär av varje projekt.

4. Ett levande Järfälla – där kultur och engagemang bär samhället

Miljöpartiet vill se ett Järfälla där människor möts, skapar och formar sin framtid tillsammans. Ett samhälle där kultur, föreningsliv och civilsamhälle är kraftkällor för demokrati, delaktighet och hållbar omställning.

Kulturen nära – i hela kommunen

Vi satsar på lokala kulturutövare, ungas skapande och starka offentliga scener. Konst, teater och musik ska finnas i hela Järfälla från centrum till ytterområden.

Föreningslivet bygger gemenskap

Vi vill göra det enklare att starta och driva föreningar, särskilt för unga och nya Järfällabor. Med långsiktigt stöd och trygga lokaler växer trygghet och delaktighet.

Civilsamhället driver förändring

Från miljörelser till trossamfund och idéburna frivilliginsatser – civilsamhället gör skillnad. Vi vill stärka samarbetet med kommunen och ge fler verktyg att påverka.

Gröna värderingar – levande stadsdelar

Vi bygger ett Järfälla där varje barn har tillgång till kultur, varje vuxen kan engagera sig, och varje kommundel lever med mötesplatser, aktiviteter och framtidstro.

Genom att värna det fria kulturlivet, stötta föreningar och lyfta civilsamhällets roll stärker vi demokratin, tryggheten och den gröna omställningen lokalt här i Järfälla.

Därför vill vi:

- Stärka samarbetet med civilsamhället genom IOP (idéburet-offentligt partnerskap) där en långsiktig överenskommelse är en rimligare lösning än tillfälliga föreningsbidrag.
- Garantera att det föreningsliv som får offentligt stöd är en trygg och välkomnande plats för alla oavsett hur man identifierar sig.

- Kroka arm med idrottsrörelsen och föreningslivet för att aktivt motverka hbtq-diskriminering.
- Höja föreningsbidragen och gör det möjligt att få bidrag för verksamhet, hyra och projekt som stärker demokratin i Järfälla.
- Inrätta ett rådgivande ungdomsråd där järfällaungdomar får träffa politiker och tjänstepersoner, lyfta viktiga ungdomsfrågor och fungera som remissinstans vars syfte är att öka ungas delaktighet i utformningen av kommunens kultur- och fritidsutbud.
- Höja stödet till idrottsföreningar i kommunen och säkerställa en jämställd och jämlik idrott där resurser och tillgång till anläggningstider delas rättvist mellan könen och utan krav på exempelvis idrottslig prestation.
- Säkerställa möteslokaler som föreningslivet har möjlighet att efterfråga i alla kommundelar. Informera om möjligheten att hyra kommunala lokaler för föreningsverksamhet och aktiviteter.
- Lokala konstnärer ska ges möjlighet att synas och ställa ut i samband med kvartersdagar. Kommunen ska stärka samverkan med konst- och kulturföreningar.
- Införa meröppet på kommunens samtliga bibliotek.
- Värna och tillgängliggöra kulturhistoriska byggnader.
- Skydda och synliggöra Järfällas kulturhistoriska miljöer och fornlämningar – så att fler får upp ögonen för platsens historia.
- Bygga fler utegym i hela kommunen.
- Verka för att Järfälla kommun arrangerar ett årligt Valborgsfirande på Kvarnbacken.
- Stärka regional samverkan på kulturområdet så att fler kulturella institutioner erbjuder evenemang och andra kulturaktiviteter i Järfälla och andra kranskommuner.
- Värna målet om att 1-procent av budgeten för byggprojekt ska gå till konstnärlig utsmyckning, och utvidga det så att utsmyckningen inte behöver ske just inom själva byggprojektet utan kan även användas till att berika andra offentliga platser i kommunen.
- Öppna upp för fler muralmålningar på kommunens fastigheter.
- Se till att den konst som kommunen äger är tillgänglig för medborgarna, till exempel genom utlåning till privatpersoner, organisationer och företag.
- Erbjud barn och unga en varierad fritid oavsett familjens ekonomi eller funktionsnedsättningar.
- Korta köerna till Kulturskolan samt avskaffa eller minimera avgifterna.
- Satsa på spontanidrottsplatser och bredd i idrotten.
- Verka för en ny, kvalitativ skatepark i kommunen.
- Jobba utifrån konceptet "kulturell allemansrätt" där barn och unga får rätt till kultur på sina villkor med de ungas inflytande och delaktighet i centrum.
- Samverka mer med föreningslivet för att matcha nyanlända och nyinflyttade med lämpliga föreningar.
- Säkerställa att biblioteken har finansiering för alternativa medier såsom spel och e-böcker.

- Värna mångfald i kulturen genom att inkludera även icke-traditionella uttryck som graffitikonst och spelkultur – för ökad frihet och delaktighet.
- Göra Järfälla till fristad för journalister, författare och konstnärer som lever under hot i sina hemländer.
- Stärka funktionsrättsrådets ställning i den politiska processen och öka dess mandat att ta initiativ till ärenden och föreslå förbättringar.
- Gör kommunens naturreservat och friluftsbad tillgängliga för personer med funktionsvariation.
- Säkerställa tillgång till toaletter vid friluftsbad och andra offentliga platser där folk befinner sig.
- Verka för att insatser för personer med olika beroendeproblematik erbjuds genom hjälp via organisationer som Stadsmissionen, Ria etc

5. Barnens Järfälla – en kommun att växa i

Miljöpartiet vill bygga ett Järfälla där barn sätts först – i skolan, på gatan och i politiken. Här får barn växa upp i trygghet, delaktighet och framtidstro.

Trygg start i livet

Alla barn – oavsett bakgrund – ska ha rätt till en jämlik och trygg vardag. Vi satsar på mindre barngrupper, stark elevhälsa och tidiga insatser för psykisk hälsa, liksom vi vill satsa på föräldrastödande verksamhet för de familjer och vårdnadshavare som behöver och önskar det.

Ett samhälle i barns skala

Järfälla ska byggas med barn i åtanke: bilfritt kring skolor, trygga cykelvägar, gröna gårdar och närhet till natur – varje dag.

Meningsfull fritid för alla

Kultur, idrott och fritidsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla barn, inte bara dem med resurser. Vi stärker kulturskolan, fritidsgårdar och lägerverksamhet som mötesplatser.

Barn och klimatet

Vi tar klimatkrisen på allvar – för barnens skull. Ren luft, levande grönområden och ett hållbart samhälle är grunden för deras framtid.

Barnens röst räknas

Barn ska inte bara lyssnas på – de ska ha verkligt inflytande. Vi vill ge barn och unga en plats i besluten som formar deras vardag.

Barnens Järfälla – ett samhälle där alla barn får blomstra.

Därför vill vi:

- Hbtq-certifiera skolor, ungdomsmottagningar och fritidsgårdar.
- Utveckla arbetet med barnhearings- och barnkonsekvensanalyser så att barnens perspektiv kommer in tidigt i beslut och påverkar resultatet

- Verka för att Järfälla blir testkommun för införande av 16 års åldersgräns i kommunvalet.
- Erbjud stöd och utbildning till familjer, föräldrar och vårdnadshavare som säger att de behöver och önskar det.
- Uppdatera lek- och aktivitetsplanen och satsa på att rusta upp lekplatser, friluftsbad och idrottsanläggningar för att skapa trygga, tillgängliga och inspirerande miljöer för barns och ungas rörelse och gemenskap, särskilt i områden där tillgången till kvalitativ utemiljö är sämre.
- Göra fritidsutbudet mer tillgängligt för barn och unga genom att bjuda in föreningar till skolor eller anordna en idrotts- och fritidsmässa.
- Erbjud barn och unga en varierad fritid oavsett familjens ekonomi eller funktionsnedsättningar.
- Utveckla Järfällas fritidsgårdar och den mobila fritidsgården samt skapa nya i Barkarby och på Söderhöjden.
- Lek- och aktivitetsplatser ska vara giftfria och finnas för flera åldrar och kommundelar.
- Anlägg naturlekplatser i naturreservat där det är möjligt.
- Starta upp sommarkollo för unga med olika typer av funktionsvariationer.
- Utveckla biblioteken för att locka fler besökare och främja läslust genom mer personal, ökade öppettider, mer samarbete med skolbiblioteken och att stärka biblioteken som mötesplatser.
- Säkerställa möjlighet för nyanlända ungdomar att sommarjobba eller praktisera.
- Säkerställa en jämställd och jämlik fritid för barnen där resurser delas rättvist mellan könen.
- Verkställa rutiner för skolan, förskolan, socialtjänsten och fritidsverksamheten om hur man bemöter och hjälper barn och ungdomar som lever i hedersrelaterat förtryck.
- Fortsätta att stödja ungas entreprenörskap.
- Det ska finnas mötesplatser för barn och unga med utvecklande och stimulerande innehåll i alla kommundelar.
- Satsa på målmedvetna och evidensbaserade långsiktiga åtgärder i arbete som hjälper unga bort från destruktiva miljöer och utanförskap genom meningsfull fritid, trygga sammanhang och positiva förebilder.
- Kartlägga barnfattigdom i Järfälla och arbeta systematiskt och långsiktigt för att minska den
- Stopp för vräkning av barnfamiljer
- Låt alla barn fortsätta utveckla både sitt modersmål och svenska
- Erbjud unga i Järfälla kvalitativa sommarjobb.
- Stärka den uppsökande verksamheten mot unga som varken jobbar eller pluggar.

Järfällas skolor – hållbara, jämlika och fyllda av framtidstro

Miljöpartiet vill att Järfällas skolor ska vara bland Sveriges bästa – där varje barn får växa i trygghet, kunskap, nyfikenhet och hållbarhet. Skolan är vår främsta investering för framtiden.

Barnen först

Alla barn i Järfälla - oavsett bakgrund - ska mötas av höga förväntningar och rätt stöd. Förskolan och skolan ska vara trygga, jämlika och inspirerande platser för lärande och växande.

Utbildning för en hållbar värld

Klimat, miljö och mänskliga rättigheter är en självklar del av undervisningen. Elever odlar, skapar, påverkar - och rustas för att förändra framtiden.

Tid, trygghet och tillit

Fler lärare, mindre barngrupper och stark elevhälsa ger tid för varje barn. Personalen har förutsättningar att lyckas - och stanna.

Grönare skolvardag

Ekologisk mat, daglig rörelse och naturnära miljöer stärker både kropp och hjärna. Skolgårdar blir gröna oaser för lek, vila och lärande.

Skolor för framtiden

Nya och renoverade skolor är klimatsmarta, barnvänliga och vackra - med plats för gemenskap och lokalt engagemang.

Demokrati på riktigt

Elever är med och formar sin skolmiljö. Här växer framtidens medborgare - med självförtroende, ansvar och inflytande.

Vi bygger skolor där barn, kunskap och hållbarhet står i centrum. Det är Järfällas framtid.

Därför vill vi:

- Höja skolpengen och tilläggsbeloppen och se över utformningen så att skolan får mer resurser och att barn med särskilda behov får det stöd de behöver och vid behov erbjuda alternativ till den vanliga skolundervisningen.
- Säkerställa en hög kvalitet på skolans utbildning i sexualitet, samtycke och relationer.
- Hbtq-certifiera skolor, ungdomsmottagningar och fritidsgårdar.
- Arbeta aktivt med normkritik för att motverka könsstereotyper
- och förlegade könsroller, framförallt i förskolan och skolan.
- Stärka skolledarnas förutsättningar med tid och resurser att förbättra för- och grundskolornas systematiska kvalitetsarbete.
- Starta upp naturpedagogik i Järfälla.
- Planera för rymliga förskolegårdar och skolgårdar med högt lekvärde och närhet till naturen, samt värna skolskogar.
- Satsa på trygga skolvägar vid våra för- och grundskolor.
- Maten ska vara lokalt tillagad och ekologisk i samtliga skolenheter.
- Öronmärka pengar för att genomföra handlingsplanen för giftfri förskola och skola

- Sluta kompensera friskolor för kostnader som de inte har genom att gå över till faktisk lokalkostnadsersättning.
- Kartlägga elevernas kunskaper för att kunna ge eleven rätt stödinsatser.
- Kartlägga problematisk skolfrånvaro och stärka samverkan mellan förvaltningar, skola, elevhälsa och vårdnadshavare för att minska skolfrånvaron till noll. Det är av yttersta vikt att fånga upp barnen tidigt.
- Genomföra omfattande satsningar där de behövs som mest för att höja tryggheten, studieron/ arbetsmiljön samt arbeta för att utjämna kvalitetsskillnader mellan skolor, öka likvärdigheten och ge alla barn och elever en bra start i livet..
- Förbättra samverkan mellan förskola/skola, barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänst, familjecentraler och ungdomsmottagning.
- Stärka arbetet med nolltolerans mot mobbning med insatser från och med dag ett.
- Arbeta med jämställdhet i förskola och skola och nolltolerans mot sexuella trakasserier.
- Stöd olika sätt att driva och organisera skolor utan vinstsyfte, som till exempel föräldrakooperativ.
- Säg nej till nya friskolor - utom i särskilda fall - tills Riksdagen har ändrat systemet som idag riskerar att försvaga skolor i utsatta områden.
- Stärka barn och ungas psykiska hälsa och förbättra lärarnas arbetsmiljö genom att göra en ordentlig satsning på barn- och elevhälsan.
- Ge kommunen i uppdrag att erbjuda stöd till vårdnadshavare med barn med särskilda behov, så att de får hjälp i kontakten med skolan, kommunen, regionen och andra instanser, genom "en väg in".
- Ställa kvalitetskrav om förskolläraryrket och lärarlegitimation och kvalitet i undervisningen och göra ett systematiskt kvalitetsarbete med kontinuerlig återkoppling.
- Öka personaltätheten och minska storleken på barngrupperna i förskolan till Skolverkets rekommendationer om 12 barn (1-3 år) respektive 15 barn (3+ år).
- Förbättra arbetsmiljön, samt erbjuda kompetensutveckling för Järfällas lärare för att vara en attraktiv arbetsgivare och behålla kompetens.
- Erbjud en längre kvalitativ sommarskola för högstadiel elever som har svårt att uppnå kunskapskraven.
- Erbjud gratis simskola för barn som inte kan simma från årskurs 4.
- Snabba på renoveringen och uppgraderingen av skolor så att alla elever får moderna, miljövänliga och klimatsmarta lokaler samt skapa en långsiktig skötselplan.
- Öppna tillagningskök på för- och grundskolor där förutsättningarna finns, så att maten lagas på plats istället för att tillagas centralt och transporteras.
- Uppmuntra till fler föräldraråd för att säkerställa insyn för föräldrar i sina barns vardag i förskolan.

Stöd för barn med NPF – en skola där alla kan lyckas

Alla barn har rätt att lära, utvecklas och må bra i skolan. För barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) som ADHD, autism eller Tourette är ett tillgängligt och anpassat stöd avgörande för att kunna nå sin fulla potential.

I Järfälla ska varje barn få rätt stöd i tid – inte för att passa in i skolan, utan för att skolan ska passa alla barn. Vi vill utveckla en kommunövergripande strategi för NPF-stöd som genomsyrar hela skolorganisationen – från förskola till gymnasiet. Strategin ska bygga på tillgängliga lärmiljöer, evidensbaserade metoder och systematisk uppföljning.

Vi vill säkerställa att:

- Alla skolor har tillgång till specialpedagogisk kompetens och personalen får regelbunden fortbildning inom NPF.
- Tidiga insatser blir standard – med stöd redan i förskola, förskoleklass och lågstadium för att förebygga misslyckanden och stärka elevernas skolgång.
- Det finns anpassade lärmiljöer och alternativa undervisningsformer, som mindre undervisningsgrupper och sensoriskt anpassade lokaler.
- Samarbetet mellan skola, elevhälsa och socialtjänst stärks, för att tidigt fånga upp barn med psykisk ohälsa och minska risken för utanförskap.
- Överlämningar mellan skolor och stadier sker tryggt och strukturerat, med tydliga rutiner och uppföljning.
- Kommunen följer upp och redovisar NPF-elevs skolresultat, välmående och delaktighet som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.
- Elever, vårdnadshavare och skolpersonal regelbundet får ge återkoppling på hur skolans stöd fungerar, så att förbättringsarbetet blir levande och transparent.

Vi vill att Järfälla ska vara en kommun där NPF-kompetens, förståelse och tillgänglighet är en självklar del av skolans vardag.

6. Ett värdigt liv hela vägen – Miljöpartiets vision för en bra ålderdom i Järfälla

I Miljöpartiets Järfälla är äldre inte en målgrupp – de är medborgare, bärare av erfarenhet, minnen och berättelser som bygger vår gemenskap. Miljöpartiet vill ha ett Järfälla där det är tryggt, meningsfullt och värdigt att åldras. Där varje äldre människa får leva sitt liv med självbestämmande, delaktighet och omsorg som ser hela individen.

En äldreomsorg med tid, värme och kvalitet

Vi vill se en äldreomsorg som sätter människan före marknadslogik. Det ska finnas tillräckligt med personal, med god arbetsmiljö, rimliga scheman och tid för att verkligen se varje individ. Omsorgen ska präglas av kontinuitet, lyhördhet och respekt – oavsett om den ges i hemmet eller på ett boende.

Valfrihet på riktigt – inte bara för den som orkar kämpa

Rätten att påverka sin vardag gäller hela livet. I vårt Järfälla är valfrihet inte att välja mellan olika bolag – utan att kunna utforma sitt liv utifrån egna behov, intressen och relationer. Det handlar om tillgång till boendeformer, aktiviteter, kultur, natur och gemenskap – även i hög ålder.

Gröna boenden för en hållbar ålderdom

Miljöpartiet vill att äldreboenden och seniorbostäder i Järfälla byggs med klimatet, hälsan och den mänskliga närvaron i centrum. De ska vara trygga, tillgängliga, energieffektiva och ha nära till grönområden och kollektivtrafik. Gemensamma utrymmen och odlingsmöjligheter skapar liv, gemenskap och livskvalitet.

Hälsa är mer än sjukvård

Vi vill att Järfälla satsar mer på förebyggande arbete och friskvård för äldre. Fysisk aktivitet, social samvaro, bra mat och tillgång till kultur är lika viktiga som medicin. Ingen ska behöva sitta ofrivilligt isolerad. Mötesplatser, föreningsliv och frivilliginsatser spelar en avgörande roll – och kommunen ska vara en aktiv medspelare.

En ålderismfri kommun

I vårt Järfälla har alla generationer en självklar plats i samhällslivet. Äldres kunskap, engagemang och röster är viktiga i allt från civilsamhälle och kulturliv till politik och stadsutveckling. Vi vill motverka ålderism och bygga broar mellan generationer – genom delade mötesplatser, delaktighet och respekt.

Miljöpartiet bygger ett Järfälla där det är gott att bli äldre – för vi värnar människan hela livet.

För att nå detta vill vi:

- Gå med i Världshälsoorganisationen WHO:s nätverk Äldrevänliga städer
- Bygga ut anhörigstödet och se till att alla anhöriga som vårdar en närstående känner att de får stöd av kommunen samt känner till vilket stöd de har rätt till.
- Utveckla träffpunkterna för pensionärer
- Höja ambitionsnivån gällande äldreomsorgens resurser överlag.
- Införa högre andel lokalt tillagad och ekologisk mat i kommunens äldreboenden.
- Rusta upp gårdar vid äldreboenden och möjliggör för äldre att komma ut i naturen.
- När nya äldreboenden planeras ska de placeras i närheten av parkområden, lokala centra och kollektivtrafik för att främja fysisk- och psykisk hälsa hos de boende.
- Stärk hemtjänsten så att möjligheten att bo hemma längre finns för de som vill.
- Satsa på kompetensutveckling och fortbildning för hemtjänsten, och minimera antalet anställda som brukarna träffar i såväl privat som offentlig regi.
- Erbjuda äldre plats efter behov och bredda utbudet av boendeformer för äldre, med exempelvis möjlighet till social samvaro, aktiviteter, service och tillgänglighetsanpassning.
- Främja en mångfald av inriktning på äldreboenden, exempelvis med språklig eller hbtq-profil eller att det är tillåtet med husdjur.

- Höja kvalitetskraven på samtliga utförare av äldreomsorg och stärka möjligheten för äldre och anhöriga att slå larm vid missförhållanden.
- Stärka arbetet med äldres psykiska hälsa, erbjuda möjlighet till sällskapsdjur, investera i personalens kompetensutveckling och stärka samverkan med regionen.
- Se om studenter kan få billigare boende om de hjälper till med sociala och praktiska uppgifter – som i ett projekt i Nederländerna.
- Stärka arbetet med kvalitativ vård och anhörigstöd vid demenssjukdom.
- Utöka möjligheten för anhöriga att få stöd för avlösning, dvs att en person tillfälligt tar över omsorgen om personen med vårdbehov.

7. Jämlikt och jämställt arbetsliv i Järfälla

Miljöpartiet vill ha ett arbetsliv fritt från diskriminering, stress och osäkerhet – där alla får rättvisa villkor och möjlighet att växa.

Rättvisa för alla

Trygga anställningar, schyssta löner och en inkluderande arbetsmiljö gäller oavsett kön, bakgrund eller förutsättningar. Kommunen ska gå före som föredöme.

Jämställdhet i praktiken

Lika lön för lika arbete, delat ansvar hemma och på jobbet, samt flexibla villkor som ger fler kvinnor möjlighet till heltidsjobb och självständighet.

Trygghet i välfärden

Vård- och omsorgspersonal ska ha goda villkor, rimlig arbetsbelastning och rätt till utveckling. En hållbar arbetsmiljö ger bättre kvalitet.

Mångfald som styrka

Vi öppnar dörrar för nyanlända, unga och personer med funktionsvariationer – med samarbete mellan kommun, civilsamhälle och näringsliv.

Arbetsliv för livet och klimatet

Fler hållbara arbetsresor, distansjobb och balans mellan jobb och fritid – för ett arbetsliv som håller hela livet och värnar klimatet.

Ett hållbart arbetsliv är jämlikt, jämställt och tryggt. Det bygger vi tillsammans i Järfälla.

Därför vill vi :

- Erbjud kommunanställda rätt till såväl deltid som heltid
- Jobba för en generell arbetstidsförkortning för kommunens anställda, i samråd med fackliga organisationer, med ett mål om 35 timmars arbetsvecka.
- Fortsätta ställa sociala krav i upphandlingar och ha dialog med företag om det.
- Främja etablering av sociala företag, det vill säga företag som har som mål att skapa samhällsnytta.

- Undvika hyrpersonal i kommunens reguljära verksamhet och i de fall flexibilitet behövs för att arbeta med vikariepooler.
- Säkerställa barnomsorg även på obekvämt arbetstid så att ingen ska behöva tacka nej till jobb pga brist på barnomsorg.
- Säkra att daglig verksamhet erbjuder meningsfull sysselsättning och i högre grad leder till egen försörjning.
- Stärka kompetensutveckling för personal på gruppboenden.
- Satsa på jobb för personer med olika typer av funktionsvariationer och funktionsnedsättningar inom kommunen.
- Arbeta aktivt för ökad jämställdhet inom förskolan och skolan.
- Höja lönerna och förbättra arbetsmiljön inom kvinnodominerade yrken i kommunens verksamheter.
- Uppmuntra lika uttag av föräldraledighet och underlätta kombinationen av arbetsliv och familjeliv för våra anställda.
- Säkerställa att nolltolerans mot sexuella trakasserier genomsyrar hela kommunens verksamhet.
- Underlätta matchning av arbetslösa mot den lokala arbetsmarknaden.
- Stärka kommunens insatser för nyanlända med boende, arbete, praktik, samhällsorientering och utbildning mm i samverkan med näringsliv och civilsamhälle.
- Fortsätta verka på riksplanet för sabbatsår som ger möjlighet till mindre stress, studier och ny kompetens.
- Öka antalet platser i vuxenutbildningen och säkerställa möjligheten för människor att byta bana i arbetslivet, oavsett om man har en utbildning sedan tidigare eller ej.

En attraktiv arbetsgivare med medarbetarna i fokus

En attraktiv arbetsgivare lyssnar på sina medarbetare. Järfälla kommun ska vara en arbetsplats där personalens erfarenheter, idéer och engagemang tas tillvara – inte bara i utvecklingssamtal och årsrapporter, utan som en naturlig del av kommunens styrning.

För att stärka dialogen mellan ledning och medarbetare vill vi införa regelbunden uppföljning av arbetsmiljö, trivsel och delaktighet. Utöver den stora medarbetarenkäten vartannat år bör kommunen genomföra enklare temperaturmätningar två gånger per år, som snabbt kan fånga upp signaler från verksamheten.

Syftet är att skapa en mer lyhörd och lärande organisation, där förbättringar kan göras i tid och medarbetarna känner att deras röst verkligen påverkar. När personalen upplever delaktighet, inflytande och stolthet över sitt arbete blir kommunen också en starkare och mer attraktiv arbetsgivare.

8. Ett öppet Järfälla – där alla har en röst och en plats

Miljöpartiet vill att Järfälla ska vara en kommun där demokratin känns – i vardagen, i stadsbilden och i beslutsrummen. Där alla människor, oavsett bakgrund, ålder eller

förutsättningar, har möjlighet att påverka sin omgivning och känna tillhörighet. Demokratin måste vara mer än val vart fjärde år – den ska vara levande, inkluderande och tillgänglig varje dag.

Ett Järfälla där alla får komma till tals

Vi vill stärka medborgardialogen, lyssna mer och fatta beslut tillsammans med invånarna. Barn och unga, äldre, nya svenskar och personer med funktionsnedsättning ska ha verkliga möjligheter att göra sina röster hörda. Järfälla ska arbeta aktivt mot diskriminering, hat och exkludering – och stå upp för allas lika värde.

Demokrati börjar lokalt – och tidigt

Vi vill ge unga större inflytande i frågor som rör deras liv, både i skolan och i kommunen. Föreningslivet, kulturen och civilsamhället är viktiga arenor för att bygga tillit och engagemang. Därför vill vi skapa fler mötesplatser, stötta lokalt initiativtagande och se till att information och beslut är tillgängliga på flera språk och sätt.

Tillit och delaktighet bygger framtidstro

Ett samhälle där fler är med och bestämmer blir också starkare, tryggare och mer hållbart. I Miljöpartiets Järfälla står dörrarna öppna. Vi tror på öppenhet framför misstänksamhet, samverkan framför kontroll och mångfald som en styrka.

Vi bygger ett Järfälla där demokratin växer – genom delaktighet, inkludering och förtroende.

Därför vill vi:

- Höja hbtq-kompetensen inom kommunens samtliga verksamheter
- Erbjud säkra lösningar och stöd för hbtq-personer och för de som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld i kommunens mottagandeprocess.
- Lyfta in mänskliga rättigheter och Agenda 2030 som tydliga ledstjärnor i kommunens kompetensutveckling och målstyrning.
- Utforma omklädningsrum och duschtrymmen med alternativ som möter olika behov, så att alla känner sig trygga oavsett könsidentitet.
- Säkra att daglig verksamhet erbjuder meningsfull sysselsättning och i högre grad leder till egen försörjning.
- Utveckla dialogen vid byggande med närboende och andra aktörer, till exempel med tidiga dialoger före planuppdrag.
- Utveckla arbetet med grupper för brukarinflytande kopplade till olika verksamheter.
- Jobba systematiskt med att förbättra dialogen med kommuninvånare.
- Utveckla arbetet med barnhearings och barnkonsekvensanalyser så att barnens perspektiv kommer in tidigt i beslut och påverkar resultatet.
- Göra det lättare för invånare att kontakta kommunen i olika kanaler.
- Säkerställa att det är enkelt och tillgängligt att felanmäla via mobil eller webbtjänst – gärna i samarbete med andra kommuner för en gemensam, användarvänlig lösning.
- Öppna upp för omröstning om namnsättning av skolor, gator och torg osv.
- Stärka arbetet med att öka valdeltagandet i våra särskilt utsatta områden.

- Reformera arvoden till Järfällas politiker så att arvoden kopplas i större utsträckning till politikerns faktiska ansvarsnivå.
- Höja stödet till projekt i civilsamhället som stärker demokratin i Järfälla.
- Inrätta ett rådgivande ungdomsråd där järfällaungdomar får träffa politiker och tjänstepersoner, lyfta viktiga ungdomsfrågor och fungera som remissinstans.
- Verka för att Järfälla blir testkommun för införande av 16 års åldersgräns i kommunvalet.
- Stärka funktionsrättsrådets ställning i den politiska processen och öka dess mandat att ta initiativ till ärenden och föreslå förbättringar.
- Tillgänglighetsanpassa kommunens lokaler, utemiljöer och informationskanaler.
- Säkerställa att överförmyndarmyndigheten har tillräckliga resurser för att klara sina uppgifter
- Erbjud utbildande och arbetsintegrerande insatser riktade till EU-medborgare som lever i utsatthet i samverkan med Stadsmissionen eller liknande organisationer.
- Arbeta långsiktigt för att främja integration utifrån forskning och beprövad erfarenhet med tidiga och förebyggande insatser.
- Stärka snabbspår, matchning och validering för att tillvarata nyanländas kompetens.
- Arbeta systematiskt med att analysera hur budgetbeslut och andra större beslut påverkar könen olika, för att säkerställa att resurser och möjligheter fördelas rättvist.
- Gör det enklare för våldsutsatta kvinnor att navigera kontakten med kommunen genom att erbjuda en väg in.
- Arbeta med bostad först-modellen för att hjälpa människor ur hemlöshet.
- Ge förutsättningar för våldsutsatta kvinnor att komma tillbaka till ett fungerande liv med hälsa, bostad, skola/förskola för barnen, arbete och fungerande ekonomi, och förbättra samverkan med kvinnojouren, andra kommuner och polisen.
- Ta fram ett handlingsprogram mot suicid, och stärka det suicidpreventiva arbetet, såväl genom psykiatriskt, psykosocialt stöd, som i den fysiska miljön och i kommunens verksamheter

Rätt till stöd enligt LSS – en självklarhet i Järfälla

Alla människor har rätt att leva ett liv i frihet, delaktighet och självbestämmande. För personer med funktionsnedsättning är lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ett avgörande verktyg för att den rätten ska bli verklighet.

I Järfälla ska alla som har rätt till stöd enligt LSS också få det stöd de behöver – i rätt tid, med god kvalitet och med respekt för individens vilja. Handläggningen ska präglas av rättssäkerhet, tillgänglighet och empati.

Vi vill säkerställa att:

- Ingen som omfattas av LSS faller mellan stolarna. Kommunens ansvar ska vara tydligt och uppföljningen aktiv.
- Individens behov styr, inte budgeten. Stödet ska ges utifrån människors faktiska livssituation, inte ekonomiska ramar.

- Kvaliteten i LSS-insatserna stärks, genom kompetensutveckling, kontinuitet och god arbetsmiljö för personalen.
- Brukarnas och anhörigas erfarenheter tas tillvara i utvecklingen av kommunens LSS-verksamhet.

Vi vill att Järfälla ska vara en kommun där alla människor – oavsett funktionsförmåga – kan leva ett gott liv, delta i samhället och känna trygghet i att rättigheterna enligt LSS verkligen tillgodoses.

9. Trygghet på riktigt – en grön beredskap för Järfälla

Trygghet är mer än fler väktare och kameror. Det är fungerande skolor, levande grönområden, lokal matproduktion och människor som litar på varandra. Miljöpartiet i Järfälla vill bygga en trygghet som håller – även när krisen kommer.

Vi menar att:

- **En beredskap som börjar hemma** – med solceller på taken, odling i närområdet och fungerande kollektivtrafik även vid elavbrott.
- **Ett starkt civilsamhälle, inte bara starka insatser** – föreningar, grannsamverkan och utbildning i krisberedskap ger verklig motståndskraft.
- **Förebyggande åtgärder – inte reaktiva paniklösningar** – klimatanpassning, skydd av natur och hållbar stadsplanering är vår bästa krisförsäkring.
- **Rättvisa, inte rädsla** – tryggheten ska gälla alla, oavsett om du bor i Viksjö, Kallhäll, Jakobsberg eller Barkarbystaden.

Där vill vi:

- Säkerställa att det är enkelt och tillgängligt att felanmäla via mobil eller webbtjänst – gärna i samarbete med andra kommuner för en gemensam, användarvänlig lösning.
- Vara noggrann med att kameraövervakning sker först efter analys att nyttan väger tyngre än integritets- och kostnadsaspekter. Säkerställa att uppföljning sker och att övervakning avslutas när behovet upphör.
- Motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld
- Stärka stödet till kvinnojouren och se till att det blir en långsiktigt stabil finansiering.
- Införa riktlinjer mot sexistisk och rasistisk reklam på utomhusytor.
- Bekämpa ofrivillig ensamhet i samverkan med civilsamhället hos daglediga
- Bygga bort otrygghet från den fysiska stadsmiljön.
- Öka den upplevda tryggheten längs gångvägarna med exempelvis belysning och skötsel av växtlighet.
- Stärka kontrollen för att motverka svart andrahandsuthyrning i allmännyttan.
- Stoppa rekrytering till gängen. Se till att lärare, socialsekreterare, m.fl., har tid och kraft att vara en stark partner till polisen i det brottsförebyggande arbetet med satsningar på skolan och socialförvaltningen.

- Förstärka samarbetet mellan kommunens förvaltningar och Polisen i det förebyggande och repressiva arbetet mot gängkriminalitet – med samordnade och kunskapsbaserade insatser.
- Stötta lokala initiativ för att skapa trygghet och jobba förebyggande, t.ex. trygghetsvandringar och fritidsaktiviteter i särskilt utsatta områden..
- Verkställa kommunens handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Bättre kartlägga förekomsten av våld och förtryck i hemmet.
- I större utsträckning och där så är möjligt låta den våldsutsatta bo kvar och tvinga förövaren att flytta. I de fall det inte är möjligt, fokusera på en långsiktigt hållbar placering för den utsatta, inte bara tillfälligt skydd.
- Säkerställa att barn placerade på skyddade boenden får ny förskole- eller skolplats.
- Utveckla och stärka upp avhopparverksamheten, för personer som fastnat i kriminalitet.
- Stärka samverkan mellan grannsamverkan, kommunen och polisen.
- Stärka kommunens civilberedskap med skyddsrum, förråd av mat och medicin, samt förberedd krisledning med gott samarbete med civilsamhället.
- Stimulera fler lokala odlingar, t.ex. stadsodlingar, skolträdgårdar och kolonilotter.
- Skydda värdefull jordbruksmark i t.ex. Viksjö och Stäket från exploatering.
- Samarbete med lokala bönder och kooperativ för beredskapslager av livsmedel.
- Installera solceller på kommunala tak (t.ex. skolor och idrottshallar).
- Satsa på energilagring och smarta elnät i nya områden som Barkarbystaden.
- Energieffektivisera kommunens fastigheter för minskat beroende av el utifrån.
- Åtgärda översvämningsrisker i områden som kring Bällstaån.
- Skydda och återställa naturmiljöer som Görväln och Säby gård för klimatbuffring.
- Se till att nybyggnation i Barkarbystaden sker klimatsmart och med god beredskap.
- Stärk Järfällahus och kommunens återbruk – mer reparation och mindre avfall.
- Inför beredskapslager med hållbar inriktning: vatten, mediciner, reservdelar.
- Uppmuntra lokalt näringsliv att minska beroendet av långa leveranskedjor.
- Krisinformation ska finnas på flera språk och nå alla invånare.
- Samverka med trossamfund, föreningar och skolor för att nå utsatta grupper.
- Trygghetspunkter i hela kommunen .
- Bygg lokal beredskap tillsammans med invånare, civilsamhälle och företag.
- Satsa på utbildning i krisberedskap i skolor och medborgardialoger samt BRP.
- Motverka oro med öppenhet, medmänsklighet och fokus på hållbar framtid.
- Utvidga sportoteken till att omfatta utlån även av andra saker som används sällan och införa verksamhet på centrala platser i fler delar av kommunen. Undersöka möjligheten att även lägga till reparationstjänster för barnvagnar och cyklar.

Ett levande näringsliv för en hållbar framtid

Ett levande näringsliv är avgörande för att bygga ett samhälle som är både ekologiskt hållbart och socialt rättvist. Ur ett miljöpartistiskt perspektiv är näringslivet en central

kraft i omställningen mot ett klimatneutralt och cirkulärt samhälle. Ekonomin ska tjäna människan och planeten – inte tvärtom.

Miljöpartiet vill se ett näringsliv som präglas av innovation, samarbete och ansvar. Företag ska kunna växa genom att bidra till lösningar på våra gemensamma samhällsutmaningar: klimatkrisen, resursbristen och ojämlikheten. Den gröna omställningen skapar nya jobb och nya marknader – i allt från förnybar energi och hållbart byggande till cirkulära tjänster och lokal livsmedelsproduktion.

Ett levande näringsliv är ett mångsidigt näringsliv. Små och medelstora företag, kooperativ och sociala företag har en särskilt viktig roll i att bygga lokala ekonomier där värden stannar kvar i samhället. Miljöpartiet vill underlätta för entreprenörer som vill driva hållbara verksamheter och säkerställa att politiken stödjer innovationer som minskar miljöpåverkan.

Genom att ställa om produktion och konsumtion, investera i utbildning och forskning, och skapa tydliga och långsiktiga spelregler för hållbart företagande, kan Sverige vara ett föregångsland för den gröna ekonomin. Ett levande näringsliv är ett näringsliv som tar ansvar – för människor, för miljön och för framtida generationer.

Därför vill vi:

- En aktiv näringspolitik som främjar tillväxten av nya och befintliga företag. Kommunen ska erbjuda en god service till företagare och arbeta för nyetableringar. Mötesplatser och forum för företagare är viktigt och rådgivning ska erbjudas för nystartade företag. Kommunen ska jobba för att det ska finnas kontorshotell med växthusprocesser för nystartade småföretag.
- Kommunen ska arbeta för att främja lokala livsmedelsproducenter genom inköp av lokalproducerat.
- Kommunen ska arbeta för att stärka näringslivet i våra lokalcentra så att även invånare får tillgång till ett grundläggande serviceutbud.
- Kommunen ska arbeta för att få till bondens marknad i Kallhäll
- Kommunen näringslivsavdelning ska verka för att kunskapsintensiva företag etablerar sig i kommunen
- Utredda möjligheten att locka högre utbildning till Järfälla.
- Kommunen behöver arbeta för att revitalisera Jakobsbergs centrum så att det blir det levande centrum som det en gång var, för våra invånare och det lokala näringslivet.
- Kommunen verkar för att hitta synergieffekter med det lokala näringslivet vid livsmedelsberedskap.
- Kommunen verkar för att hitta synergieffekter vid transporter med det lokala näringslivet i syfte att minska utsläpp och kostnader.
- Kommunen ska utveckla torghandeln i alla lokala kommuncentra.
- Att Barkarby science startar ett forum för hållbarhetsdriven företagsutveckling med utbildning, verktyg och erfarenhetsutbyten till företag i samarbete med akademi och andra organisationer.
- Tillstånd och bygglov ska vara lätt att söka och enkla att förstå, med god service och korta handlingstider.

- Att kommunen tillsammans med Arena Järfälla skapar ett mentorsprogram i syfte att stärka unga eller nya företagare
- Att kommunen har så kallade delade upphandlingar så att även små- och medelstora företag kan delta i upphandlingsprocessen.
- Att kommunen ska verka för att starta upp sk YH utbildningar i samråd med det lokala näringslivets behov.
- Att kommunen tillsammans med interna och externa avnämare skapar digitala lösningar/innovationer i syfte att effektivisera/ automatisera den digitala byråkratin.
- Främja testbäddar för hållbar teknik inom ramen för Barkarby Science, och verka för att Barkarby staden blir ett ekosystem för företag, forskning och offentliga organisationer som arbetar med innovation, kreativitet och hållbar omställning.
- Etablera Järfälla som attraktiv kommun för hållbara investeringar, exempelvis förnybar energi.
- Uppmuntra företagsetableringar som jobbar med cirkulär ekonomi och resursanvändning.
- Säkerställa att hela kommunorganisationen verkar för en mer cirkulär ekonomi, och vid behov ta fram ett särskilt strategidokument.
- Stärka stödet för kvinnor och unga att starta företag genom bättre tillgång till rådgivning och nätverk.